

BRIEF UIT DEN VREEMDE.

BRIEF UIT LONDEN.

Van 22 tot 26 Juli werd hier onder voorzitterschap van professor DANIEL JONES het *Tweede Internationale Congres voor Phonetische Wetenschappen* gehouden, waaraan ongeveer 270 leden uit 29 verschillende landen deelnamen. Het eerste, gelijknamige congres, dat in 1932 te Amsterdam bijeenkwam, telde slechts de helft van dit aantal leden. Men zou kunnen meenen, dat deze verdubbeling een in 3 jaar tijds verdubbelde belangstelling aanduidt, doch men bedenke, dat een congres te Londen in dit opzicht natuurlijk andere voorwaarden biedt dan in een kleinere omgeving. Hoe dit zij, uit het feit, dat na drie jaren een tweede congres werd gehouden, geheel in den geest van het eerste, blijkt wel, dat het door Nederland genomen initiatief levensvatbaarheid bezit. Mocht het gelukken, zooals het plan is, na enkele jaren een derde congres in Amerika te houden, dan zou de invloedsfeer zich nog weer verder uitstrekken dan thans reeds het geval was.

Deze congressen berusten op het beginsel, dat de leer van de spraak, de phonetische wetenschap dus, die in het tegenwoordige stelsel der wetenschappen volgens VAN GINNEKEN in 15 onderdeelen uiteenvalt (en gedurende dit congres voegde men daar nog een zestiende aan toe), het recht heeft zich eens in de zooveel jaren als één geheel te beschouwen en op haar beurt een centraal gebied te vormen van waaruit men aangrenzende wetenschappen zooals: psychologie, anthropologie, linguïstiek, enz. kan benaderen. In dezen geest was ook de aanduiding van BÜHLER, dat de phonologie in de naaste toekomst leiding zal kunnen geven aan de waarnemingspsychologie. Op grond van bovengenoemd beginsel was ook dit tweede congres niet in secties verdeeld. De indeeling van de werkzaamheden was, gezien dat het aantal der voordrachten bijna de 70 bereikte, zeker niet zonder moeilijkheden geweest, welke echter door den voorzitter glansrijk waren opgelost. Voegt men hier nog bij de openingsredevoeringen, de demonstraties, de specieele vergaderingen, dan zal men overtuigd zijn, dat ook dit tweede congres een werkcongres was, in den waren zin des woords.

Liever dan U een opsomming te geven van de verschillende voordrachten en demonstraties, die voor ons, medici, van belang waren, wil ik datgene aanwijzen, hetwelk naar het mij voorkwam, als een roode draad door het geheele programma en zelfs in buiten het programma gehouden besprekingen te volgen was. Ik bedoel: de erkenning van de dubbele geaardheid van ons spreken, te weten eenerzijds het biologische bestanddeel, door STETSON aangeduid als een keten van lettergrepen, hetwelk aan den eenen kant in verband staat met de kreten der dieren aan den anderen kant bij het leeren spreken zoowel van de eigen taal (LEWIS), als later van een vreemde taal (Mrs. NORMAN) en ook bij aphasie (ISSERLIN en FEUCHTWANGER) een min of meer onafhankelijk bestaan voert. Andererzijds onderscheidt men het taalkundig bestanddeel, vooral vertegenwoordigd in de verschillende gearticuleerde klanken. Dat deze beide bestanddeelen in het algemeen vervlochten voorkomen en elkaars functie tot op zekere hoogte kunnen overnemen, kwam onder andere duidelijk uit in de opmerking van prof. TRUBETZKOY, dat het nuttig is bij aphasiëpatiënten na te gaan of de spraakmelodie met taalfunctie, of wel de spraakmelodie als uitdrukking van emotie beter behouden blijft, zich eerder herstelt enz.

Zelfs in de uiterlijke regeling van het congres bleek deze dubbele geaardheid van het spreken, immers er was een gecombineerde zitting tezamen met de *Internationale Arbeitsgemeinschaft für Phonologie*, waar de taalkundige, en een tezamen met de *International Society of Experimental Phonetics*, waar in het bijzonder de biologische verschijnselen werden behandeld. Een juist inzicht in de evenredige waarde dezer beide bestanddeelen kan men van de psychologie verwachten. In verband hiermee was er een zeer geanimeerde, psychologische zitting onder voorzitterschap van prof. BÜHLER, die op zijn beurt wees op de beide eigenschappen van het gesprokene: het Klanggesicht en het Signalement. Dit laatste, het taalaspect dus,

bestaat niet voor het dier, en krijgt in het spreken van het jonge kind pas langzamerhand zijn waarde. De oplossing van het psychologische raadsel, hoe de tienduizenden beelden van de ten volle uitgegroeide spraak spelenderwijs uit elkaar gehouden worden, moet berusten op ons vermogen het gesprokene op dubbele wijze waar te nemen en op te vatten: biologisch en taalkundig.

Een aardig voorbeeld van verband tusschen de beide spraakbestanddeelen bracht HORN met zijn waarneming, dat despraakmelodie, het op en neer gaan van de stem, invloed heeft op het timbre van een klinker.

GODFRING steunde op het biologische bestanddeel in zijn stotterbehandeling. FEUCHTWANGER, die over het herstel van de aphasia-verschijnselen in 308 gevallen berichtte, wees onder andere op den ongunstigen invloed van een gelijktijdige beschadiging der frontale hersenen, waardoor wil, activiteit en gevoelsfunctie gestoord zijn. ISSERLIN vermeldde onder andere de waarneming van patiënten, die wel over woorden, maar niet over spraak beschikten. Gräfin VON KUENBURG gaf haar ervaringen betreffende het zich vormen van de spraak in twee gevallen van aphasia, die een jarenlange behandeling vereischten. CLASSE verkreeg, met een overigens zeer betwistbare methode, gegevens betreffende het accent, dat hij beschouwt als een reactie van het ademhalingsapparaat op een sterken prikkel. VAN GINNEKEN wees er op, dat biologische verschillen soms zonder taalkundige waarde zijn. LLOYD JAMES uitte zijn verontwaardiging over het bovenmatige prestige, dat schrift en literatuur hebben, tegenover het spreken.

Overigens, buiten dit verband, verdient nog vermeld te worden: een voordracht van dr. POMFRET KILNER, waarin hij zijn ervaringen op het gebied van de operatieve behandeling van het gespleten gehemelte meedeelde en vooral wees op de mogelijkheid van het wegnemen van hinderlijke spanning door doorsnijding van de laterale spierbundels, die alleen voor het slikken, niet voor het spreken worden gebruikt. Verder deelde dr. POMFRET KILNER mee, dat de operatie de beste uitkomsten geeft, als zij in het tweede of derde levensjaar uitgevoerd wordt.

STEPHEN JONES vermeldde de uitkomsten van proefondervindelijk onderzoek van een geval van dubbele stem, die aantonden, dat geen vaste verhouding tusschen de beide toonhoogten bestond.

Wonderlijk geschematiseerde voorstellingen van de spraakwerktuigen, afkomstig uit de oude fonetiekboeken der Indiërs, vertoonde CHATTERJI, die verder belangrijke mededeelingen deed over het zeggen der oude teksten, waarbij de accentueering aan bewegingen van hoofd, hand of vinger werd vastgekoppeld.

Van de wetenschappelijke demonstraties noem ik: die van de eindelijk verwezenlijkte Röntgenklankfilm door prof. MENZERATH, die van den endostroboscoop door prof. FLATAU en die van Röntgenopnamen met gelijktijdige oscillograafopnamen door prof. RUSSELL. Ook van de commercieele demonstraties waren enkele zeer de moeite waard: een handige cathodestraal-oscillograaf-opstelling, een audiometer, die ook als analysator van gezongen klanken is te gebruiken, en een moderne vorm van het toestel van KÖNIG, waarin de klankbollen door lampen zijn vervangen.

L. KAISER.
